

Nemzeti Társalkodó.

Februarius' 16-dik napján 1853.

A' szerelem-szarándok.

(folytatás).

Koránt sem mentek oly szaporán mint a' királyfi türetlensége ohajtotta; mert a' papagáj úri élethez volt szokva, 's nem szerette hogy reggel jókor háborítsák: más felől pedig a' bagoly örömet tartott déli álmat, 's ezzel sok késedelmet okozott; nagy akadály volt az ő aggászi ízlése is: mert minden om-ladványnál azon volt hogy azt nézegessék-meg, 's hosszú mesés történeteket tudott beszélni minden régi toronyról, minden kastélyról az országban. A' királyfi azt remélte volt hogy a' bagoly és papagáj, mint mind ketten tudományos madarak, különös örömet találnak egymás társaságában, de soha sem csalatkozott inkább: örökös czivodásban éltek. Az egyik szépelme, a' másik filozof volt. A' papagáj költői miveket hozott-elé, az új olvasás módokat kritizálta, 's tudományos kicsinységek felől nagyon bőbeszédű volt; a' bagoly mind ezen tudatokat semmiségnek nyilatkoztatta, nem talált egyébben kedvet csak

a' metafizikában. — A' papagáj dalokat énekelt el, anekdotákat beszélt, elmésségeket szort komoly szomszédjára, 's szemtelenül hahótálta saját tréfájit: mindezt a' bagoly, méltóságát sértő bántásnak vette, sőt duzzogott haragudott mérgelődött érette, 's néha egész nap sem szólott egy szót is.

A' királyfi nem sokat ügyelt tudósai czi-vódására, mert saját képzelődése álmaiba 's a' szép királylány képe szemlélésébe volt merülve. Így útaztak által a' Sierra Morena sziklás szorosain, a' Mancha és Castilia naptól aszalt térein, 's majd partjai hosszában az arany Tajónak mely báj kanyargásával fél Spanyolországon 's Portugallián kigyózik által. Végre érkeztek egy kőfallal 's bástyákkal erősített városhoz, kősziklás előfokon állott az, 's aljában a' Tajó lármás sebességgel keringett.

„Nézd amott,“ kiálta a' bagoly „a' régi híres város Toledo, mely régiségeiről oly nevezetes. Nézd ama tisztés templomokat tornyokat; szürkék azok az idő miatt, elhunyt nagyság regéji lebegnek körülök; 's mennyi őseim elmélkedésinek tanyáji voltak azok!“

„Hallgass!“ kiálta a' szajkó ezen aggászti elragadtatást félbeszakasztva: „Mi bajunk nekünk régiséggel, régéssel 's őseiddel? Nézd azt királyfi, a' mi minket inkább illet — nézd az ifjuság és szépség honnyát — nézd a' regnyomozott királylány lakhelyét!“

A' királyfi arra nézett merre a' papagáj mütata, 's megláta kies zöld ligetben a' Tajó

partján egy pompás palotát, mely egy gyönyörű kert zöldfái között emelkedék-ki. A hely szorosán egyezett, a galambtól adott leírással. Dobogó szívvel tekintte oda. „Talán,“ gondolá: „a szép királylány ezen pillantásban amaz árnyékos ernyők alatt jáczdoz, vagy gyenge lábaival ama felemelt mešgyéken sétál, vagy ama magas fedelek alatt nyúgzik!“ Midőn figyelmesebben szemlélte, látá hogy a kert kerítésfala igen magas úgy hogy nincs mód azon általmenni, azonban mégis fegyveres csoportok őrzik kívülről.

Ahmed a papagájhoz fordula: „madarak legtökéletesbire,“ monda: „te bírsz az emberi beszéd adományával. Siess ama kertbe, keresd-fel lelkem bálványát, s mond meg neki hogy Ahmed királyfi, a szerelemszárándok, kit a csillagzatok vezettek az ő felkeresésire, Tajó virágos partjaira megérkezett.“

Követi szerepével büszkén repült a papagáj a kert felé, felcsapott a magas kőfalak felibe, egy darabig a mešgyék és ernyők felett lebegett, s azután egy a folyóra rugó pavillon tornáczára leszálla. Itt egy ablakon betekinte, s a szofára terült királylányt megláta, kezében egy levelet tartva, melyre méresztett szeméből halvány orcáján hömpölygő könnyei hullottak.

A papagáj tisztogatá szárnyait egy pillantatig, igazitá zöld dolmányát, helyre tasztá feje tollát, csinos magatartással melléje szálla, s azután gyengéd hangot váltva így

szóla: „Töröld-le könyeidet királylányok legszebbike; vigasztalást hozok szivednek.“

A' királylány megijedt midőn maga mellett szózatot halla, de megfordúla 's midőn senkit sem láta mást csak egy zöld dolmányu kicsiny madarat, ki előtte tisztéttel hajlongott, így szóla: „Ó mi vigasztalást adhatsz te nekem; holott látom hogy csak papagáj vagy?“

A' szajkó boszszankodott ezen-kérdésen. „Én is magam idejében sok szelid hölgyet tudtam vigasztalni,“ monda „de ne szoljunk arról. Most én egy királyfitől jövök mint követ. Tudd-meg hogy Ahmed a' granadai király fija ide megérkezett, ő felkeresésedre indúlt-el hazul, 's most a' Tajó virágos partjaira szállott-meg!“

A' szép királylány szemei fényesebben villogtak ezen szókra mint kis koronája gyémántjai. „Ó a' világon legkedvesebb papagáj“ kiálta „tudósításod idvvel telyes valóban, mert bús szomorú 's szinte halálos beteg valék az Ahmed hívsége felőli bizonytalanság miatt. Eredj vissza 's mond-meg neki, hogy leveléből minden szó szívembe van metszve; 's versei táplálták lelkemet. De mond-meg azt is: készüljen szerelmét arántam fegyver erejével bizonyítani; holnap tizenhetedik születésnapom; atyám, a' király nagy harczjátékot ad; számos királyfiak jelennek-meg a' sorompók között, 's kezem a' győzedelmesnek lesz jutalma.“

Csattogva indult-el a' papagáj a' kert

fáji felett, 's visszarepült a' királyfihoz. Ahmed elragadtatását, hogy imádott képe élő tárgyát feltalálta, 's annak vonzódását hívségét tudta, csak azon boldogabb halandók foghatják-meg, kiknek szerencséjük volt éjjeli nappali álmaikat telyesedve 's árnyékokat valósággá változva szemléni. De mégis mérséklé elragadtatását egy dolog — az előtte álló harcjáték.

Már a' Tajó hullámi tündököltek a' fegyverek fényétől, partjai zengettek a' trombiták harsogásától; számos lovagok érkeztek mindefelől büszke kísérettel Toledoba az innepre. Ugyanazon csillag mely az Ahmed sorsát vezérelte, határozott Aldegondáról. Tizenhét évig volt elzárva a' világtól ezen királylány is hogy a' szelid vonzalomtól megörzödjön. Kellemei hírét ezen elzárás nem elnyomta hanem nevelte. Több hatalmas fejedelmek kérték-meg kezét; atya, egy ritka ravaszú király, nem akart ellenségeket szerezni magának a' vőválasztás által, 's mindeniket a' fegyver elhatározására útasította. Mely szomorító állapot a' szerencsétlen Ahmednek, kinek nem volt fegyvere, 's ki a' lovagság gyakorlatiban egészen járatlan vala. „Mely szerencsétlen királyfi vagyok én“ így kiálta fel: „hogy én magányban egy filozof szemei előtt neveltetem! Mit használ nekem álgebra 's filozofia a' szerelem dolgában? Ő Eben Bonabben miért mülattad -elengem fegyverforgatásra tanítani?“ Ezen szókra félbeszakasztá hallgatását a' bagoly, 's fohászko-

dással kezdé szavait, mert ő kegyes muzelman madár volt:

„Allah akbár! Nagy az Isten!“ felkiálta: „kezeiben vannak minden titkos dolgok — egyedül ő kormányozza a' királyfiak sorsát! — Tudd-meg, királyfi, ezen ország telyes titkokkal, melyek csak azok előtt vannak felfedezve, kik mint én setétben tudják tapogatni a' tudományokat. Tudd-meg hogy ezen szomszéd hegyeken van egy barlang; azon barlangban áll egy vas asztal, azon asztalra van téve egy telyes bűbajos pánczél, 's az asztal mellett egy varás ló, 's mindezek sok embernyom óta vannak oda elzárva.“

A' királyfi magánkívül volt bámultában, míg a' bagoly kerek nagy szemével pislogva 's füleit hegyezve így folytató:

„Sok évekkkel ezelőtt elkísértem volt atyámat ezen vidéki birtokaiba tett útjára, egy éjjel azon barlangban töltöttünk, 's akkor tudtam-meg ezen titkot. Nemzetségünk egy regét tud melyet én még kis bagolyfiu koromban hallottam nagyatyámtól, 's azon rege azt tartja, hogy ezen készület egy arab bűbajosé, ki, midőn Toledót a' keresztényének elvették, ezen barlangba rejtezett 's ott megholt, és a' lovat 's fegyvert oly varáslat alatt hagyta, hogy azokat csak egy Mozlem használhassa, 's az is csak napfeljótől délig. Hanem a' ki használja, azokkal minden ellenséget meggyőzzen.“

„Elég! keressük-fel azon barlangot!“ kiálta Ahmed.

Regékhezértő kísérőjétől vezetve, a' királyfi feltalálta a' barlangot, mely a' Toledó körül felemelkedő kőszalak legsivatagabb sziklái között feküdt; csak egy bagoly vagy egy aggász egerészó szemei találhatták fel száját. Egy soha el nem fogyó olaju sírmécs terjesztett halvány világot a' barlangban. A' barlang közepén egy vas asztalon feküdt a' búbajos pánczél, hozzája támasztva a' lánca, 's mellette állott egy viadalra nyergelt kantározott arab ló, de mozdulatlan mint egy állókép. A' pánczél fényes volt, tündökölt mint valaha; a' ló oly ép állapotban mintha most hoznák legelőről. Midőn Ahmed kezét nyakára tévé kapálni kezdett első lábával, 's oly hangosan nyertett örömben hogy a' barlang zengett belé. Ily deli lóval 's fényes fegyverrel felkészülve, meghatározá a' királyfi, hogy a' közelgető barozjáték viadalira eléálljon.

Az elhatározó reggel eljött. A' harcziáték sorompóji a' kősziklára épült Toledó kőfalai alatti térre felállítottak; fenn a' folyosók karozatjai drága szőnyegekkel aggattattak bé, és selyem sátorfedéllel borítottak nap ellen a' szemlélők számára. Ezen karokba az ország minden szépei öszvegyültek, alatt pedig fényes lovagok; leventák és apródok seregelték; 's különösen kitűntek közülök azon bajnok királyfiak, kik a' harcziátékon viaskodni szándékoztak. De az ország minden szépségei meghomályosodának midőn Aldegonda a' királyi sátorba jött, 's a'

bámuló világ szemei előtt legelőször megjelent. Hasonlíthatlan szépségén álmélkodó siba járta-el az egész sokaságot; 's azon királyfiak kik csak kellemei hírére kérték-meg kezét, most tízszeres hévvel tüzültek a' viadalra.

De a' királylány tekintete szomorú volt. Arcza majd sáppadt majd pirúlt; szeme nyugtalanul 's béketlenül tétovázott a' lovagok díszes csoportjain. Már harsogtak a' viadalra szólító trombiták, midőn a' héraold egy idegen lovag érkezett, jelenté 's Ahmed a' sorompókhoz közelede. Drága kövekkel kirakott aczélos sisak emelkedett turbánja felibe; pánczélján arany virágzat fénylett; kardja 's tőre fezi mívhelyekből került, 's csillámlott a' gyémánttól. Kerek paizs függött bal vállán, 's jobb kezében a' varás erejű láncsát tartá. Arab lova gazdagon hímzett takarója földig ért, 's a' büszke mén daczoson szökdellett, horkolt 's nyerített örömeben kogy a' harc pályát még egyszer látja. A' királyfi büszke 's kellemes magatartása minden szemet lelánczolt, 's midőn jelenték hogy magát „szerelem-szarándoknak“ nevezi, köz nyugtalan-ság 's mozgódás látszék a' felgyült szép hölgyek között.

De midőn Ahmed a' sorompókhoz juta bészárattak azok előtte; „csak királyfiak állhatnak-ki viadalra“ ezt mondák neki. Kijelenté nevét 's rangját. „Még rosszabb“ ő Mozem volt, 's nem vehete részt a' harcjáték-

ból, melynek jutalma egy keresztyén királylány keze.

Büszke 's fenyegető tekintettel vevék őt körül a' több kérő királyfiak, 's egy szemtelen viseletű 's herculesi termetű gunyolva neveté-ki karcsu fiatal termetét, 's kicsúfolá felvett szerelmes nevét. Ahmed haragra gerjede. Viadalra hívá-ki ezt. Kiállottak ketten 's viaskodni kezdtek; a' varás láncsa első illetésére már ki volt vetve nyergéből az izmos csúfolódó. A' királyfi már most megállapodott volna, ó de tátos lóval 's varás fegyverrel volt baja — melyeket ha egyszer harcza elegyedtek nem volt képes tartóztatni. Az arab mén a' legsűrűbb fegyvercsoport közzé rohant; a' láncsa levert mindent a' mi elejébe akadt; a' szelid királyfit neki dühödvé ragadták ezek minden felé a' viadal pályán, melyet csak hamar levertt királyfiakkal lovagokkal 's apródokkal borítanak-el, Ahmed maga szégyelte akarata elleni vitéz tetteit. A' király bosszankodott mérgelődött bajnokjai 's vendégei ily meggyalázásán. Minden testőrőjit Ahmed ellen küldé — a' mint érkeztek ezek már mind leerve voltak. A' király leveté fényes palástját, paist és láncsát ragadá, lóra üle, hogy az idegent méltósága fényével maga rettentse-el. Ó de a' felség is úgy lárt mint a' többi — a' ló és láncsa nem hajtott személyre; Ahmed telyes rohanással vitetett a' király ellen is, 's nagy bánatjára, egy pillantat alatt már a' királyi

sarkak az ég felé állottak; 's a korona a fővényben hengergett.

Ezen pillanatban a nap délpontra jutta; a varászat erejének ideje kitelt; az arab ló végig rohant a pályán, általszökött a sorompón, a Tajóba ugrott, keresztül úszott a tajtékozó hullámokon, a lelkindező királyfit magán kívül a barlangba vitte, 's a vasasztal mellett mint egy szobor megállá. Ahmed örömmel szállale róla, helyére tévé a pánczelt és láncsát, hogy sorsa további határozatit elvárja. Azután leült a barlangban, 's elgondolá azon kétségbeejtő állapotot melybe őt ezen ördögi ló 's fegyverek helyeztették volt. Nem mert Toledóban megjelenni, hol a lovagokat úgy meggyalázta 's a király ellen oly felséghántást követett-el. És mit gondolhat a királylány ily goromba 's illetlen magaviseletről? Nyúgtalanságtól emésztve küldéki szárnyas követét hogy tudósításokat hozzon. A papagáj elment minden közhelyekre, a város minden gyülekezeteibe, 's majd egész csomó hírekkel tért vissza. Egész Toledó ámulatban volt; a királylányt ájulva vitték e palotába; a harczjáték zavarodással végződött. Az egész világ a mozlem lovag hirtelen megjelenéséről; csudatetteiről 's különös eltűnéséről beszélt. Némelyek őt arab bűbájosnak vélték, mások magára emberiformát vett ördögnek tartották; mások regéket meséltek varásolt bajnokokról kik a hegyek barlangjiban elrejtve vannak, 's azt hitték hogy azok közzül

rontott-ki valamelyik hirtelen barlangjából. Mind megyegyeztek abban hogy közönséges halandó ily csudákat nem tehet, 's annyi vitéz, híres keresztyén bajnokot nyergéből ki nem vehet. (végzete következik).

A^o Czukor-czékla termesztése hasznáról, a' földművelő Gazdákra nézve.

írta Klagenfurt mellett Viktring nevű faluban 1831-ben, Moro Ferencz, Czukor-Gyáros (Fábricáns).

Egy hold (1612 quadrat öl) földemet, melyben előbb törökbúza, azután árpa volt vetve, ősszel tarlóval együtt felszántattam; jókor tavasszal másodsor, egy kevés trágyát hintetvén reá, boronával minden gáztól jól megtakarítottam, a' liniatorral előbb hosszában azután keresztül húzattam, és minden keresztjébe, Szt. György hava 26-dikán egy egy Czékla magot ültettem, fél hüvelyk mélységre — Pünköst hava végén meggyomláltattam, 's Szt. Iván hava 12-kén a' szükség felett való plántákat (egy magból több szokott kinőni) kihúzáttam és más földemre elültettem, ugyan azon hónap végén az exstirpátorral kikapáltattam; végre Mindszenthava 22-dik napján kiásattam, egy néhány nap szikkadni száradni hagytam a' czéklat, és úgy eladás végett behordattam, termet 422 mázsa, levele és koronája a' földön maradott, mely igen jó trágya, a' marhának pedig igen egészséges, kedves eledele: ár-

ra egy mázsa czéklának 37.1/2 xr. vált. cz. a' 422 mázsa hozott 263 f. 45 xr.

Költség ment e' szerént: három napi szántás 15 f. a' liniatorral, boronával 3 f. 42 xr. 12 aszszony napszám ültetni 26 xr-jával 5 f. 42 xr. a' exsirpátorral 2 f. 14 kapáló aszszony 6 f. 4 foltozó, a' palánthoz 1 f. 44 xr. 40 aszszony és 6 ferjfi napszám a' czéklát kiásni, az utolsók 50 xr-jával 22 f. 20 xr. 5 szekér trágya 10 for. 4 szekér a' czéklát behordani 10 f. egy hold föld eszt. árendája 32 f. 45. xr. egész Summa 164 f. 45 xr. lehúzáván a' 263 f. 45 xr. ból 164 f. 45 xrt, marad nyereség 99 f. — ezen kívül 1szer a' czéklák levele koronája 2szor az ugar föld használhatása és 3szor ezen föld javítása, mely a' következő esztendőben két annyi búzát terem.

Erdélyre, különösen Csáky-Gorbó vidékére alkalmaztatva: Három napi szántás 6 f. boronálás 2 f. a' liniatorral 2 f. itten a' dolgot éppen nem kereső inkább kerülő ember 26 xr.ért nem kapál, — 15 xr-jával, 3 cipó 9 xr. és pálinkától 4 xr.: így fizettem a' nyáron a' napszámost, és így tészen a' 199 napszám 92 f. 52 xr. 5 szekér trágya 5 f. a' czékla behordása 15 f. egy hold föld árendája 5 f. e' szerént 127 f. 52 xr. — Minekutánna a' 24-dik számú Társalkodóbeli felszólításra, a' szomszéd birtokos urak, még ze mái napig sem parancsoltak mag iránt, úgy látszik nem szándékoznak, 15 xr-jával fizetve mázsája, Czukor-czéklát termesztetni,

azért 30 xr. ígértetik ezennel a' Czukor-Gyárnál helyben, egy mázsa Czékláért, mely teszen 2 vékát halmozva, lecsapva pedig négyet, magot lehet venni 1 f. váltó czéd. val a' Csáky Gorbói udvarban.

Egy hold földön teremhet 422 mázsa, árra 211 f. lehúzván a' költséget 127 f. 52 marad 83 f. 8 xr. — Kézzel ültetve megy egy holdba egy font mag, a' hol pedig machinával felit a' földnek bévetik, hogy a' ki gyomlálándó palánttal a' más fele béültetődjen, több megyen fél fonttal. — Csáky Gorbón Böjt-elő hava 2-dik napján 1855.

Gál Antal Udvarbíró.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Franciaországi némely büntető törvények, más szokottabb büntetés nemeket kiesmértető törvényekkel.

A' közlendő törvények, a' francia törvénykönyvből vannak lehető hűséggel fordítva. A' közlőnek, itt ott, közbe tett észreveltelei, megkülönböztetés okáért, ilyen jegyek [ ], úgy nevezett *uncusok* (foglalok) közzé szorítottak. — Némely helyeken, hol a' dolog természete megengedte, 's a' rövidség megkívánta, a' czikelyek bővebb, vagy rövidebb kivonatokban, vagy kihagyásával a' vesztés nélkül kihagyhatóknak, adatnak elő. Ezek megismerhetők, vagy abból, hogy a' kihagyásoknál ezen jegy találtatik: ['s a' t.]

vagy hogy a' kivonatban közlött cikelyeknek az elein, ezen betűk [kv] (kivonat) vagy [r. kv] (rövid kivonat) állanak; egyébaránt ezekben is a' lehetőségig az eredetinek szavaihoz, annyival inkább lelkihez igyekezett tartani magát a' közlő, és telyes reménységgel van az iránt, hogy az értelmes olvasó sehol sem vezetetik, az előadás hibája miatt, félre. —

Törvények a' hamis tanuk, és hivataljak ellen-vető tisztviselők ellen.

a' Code Pénalból.

a) A' hamistanuk ellen.

361-dik cikely (article). „A' ki hamistanunak találtatik *gonosztetti* (crimelle) keresetben, akár ellene, akár mellette a' bévádlotnak, *ideigleni kényszerített munkákra* (travaux forcés à temps) büntettetik.

Ha mindazonáltal a' bévádlott terhesebb büntetésre kárhoztattatott, mint ideigleni kényszerített munkákra, az *ellene* vallott hamistanu ugyanazon büntetést hordozza.“

[Hát a' ki *mellette* vallott hamisan, mit?

Erről nincs emlékezet. —

Nehéz dolognak kell-lenni a' *práecisionak*, mikor még a' Francziák is, a' kiknél pedig az, mondhatni, vérökben van, egy ilyen nevezetes tárgyban; egy ilyen halhatatlan munkában, mint a' Code Pénaljak, véthetnek ellene. Mert több helyen is találhatni benne azt, hogy a' legnagyobb gond,

és ügyelet mellett is, a' dolgok' felosztásában, a' nem tökéletesen kimerített tárgyból maradnak ki olyan részek, melyek egyik fel fogásban sem foglaltnak. — A' helyes logicat, a' tiszta, és egész ellátását a' kéz alatti tárgyaknak, a' gondolatok ép elrendelését az anyatéjjel kellenék beszívadni, és nincs az a' szakadatlan gond, feszített figyelem, és fáradság, melyet ezeknek megszerzése meg ne érdemlene. —]

562-dik Cz. „A' ki hamistanunak talál-
tatik *fenyítő* (*correctionelle*) vagy *polit-
litzi*ai keresetben, akár a' bévádlott ellen,
akár mellette, *elzáratással* (*reclusion*)
büntetetik.“

563-ik Cz. „A' *polgári* (*civile*) tár-
gyak körüli hamistanu a' *felyebbi czikely* sze-
rént büntetetik.“

[A' francia törvények nagyobb nyo-
munak nézik a' hazafiaknak szabadságok, é-
letök, 's becsületökben mint vagyonyokban
eshető méltatlan megkárosításokat, 's kemé-
nyebb büntetések által dolgoznak ellene, ha
mindjárt látják is, hogy a' népségnek alsóbb
rendje az, melyre háromlik főbbképpen a'
haszon, az ilyen gondolkodás módból.]

564-ik Cz. „A' hamistanu *fenyítő*, *po-
litzi*ai vagy *polgári* keresetben, a' ki pénzt,
*akármiféle jutalmat vagy ígéretek*et vett [a'
hamis vallomásért], *ideigleni kényszerített*
munkákkal büntetetik.“

[Hát a' *gonosztetti* keresetben pénzért
's a' t. hamisan vallónak büntetése nem tér-

hesitetik é; 's ha nem, mi az oka ezen megkülönböztetésnek? —]

„Mind ezen esetekben, az a' mit a' hamistanu kapott, *elvétetik* (sera confiscué) tőlle.“

365-ik Cz. ;, A' *tanukcsábitás*dába (subornation) keveredett büntetése, *ideigleni kényszerített munkák*, ha elcsábitottja (le faux témoignage qui en a été l'objet) elzáratásra ítéltetik; *örökös kényszerített munkák*, ha ideigleni kényszerített munkák vagy elköltöztetés (deportation); és *halál*, ha örökös kényszerített munkák vagy halál háromlik az elcsábitottra.“

[Itt bételik, hogy „Jaj a' botránkozó-
nak, de még inkább a' botránkoztatónak.“]
(folytatása következik)

Nagy állat.

Észak-amerikában Massillonban Starke Grófságban közelebbről két iszonyu nagy agyarat ástak-ki, melyek közül mindenik hossza 9 láb 6 hüvelyk általmérője pedig 8 hüvelyk. Két ember kell csak az egyik fel-emelésire; külszinek még oly ép és kemény mint az elefántcsont, de belőlről már alkalmasint megévődtek. Azon állatnak mely valaha ezen fogakat hordozta, ezekből ítélve, legalább is 60 láb hosszúnak, 22 l. magassának, 's szűgyénél 12 l. szélesnek lenni kellett. — Tehát a' Mammuthnál éppen anyival volt nagyobb mint az Elefánt az ökörnék.